

Bytom, ... sierpnia 2025 r.

AS.0003.22.2025

Szanowny Pan
Tymoteusz Jabłoński
Radny Rady Miejskiej
w Bytomiu

Dotyczy: interpelacji o sygn. PR.0003.418.2025 z dnia 24 lipca 2025 r.

W nawiązaniu do otrzymanej interpelacji z dnia 24 lipca 2025 r., sygn. PR.0003.418.2025, w związku ze skargą mieszkańców w sprawie uciążliwości zapachowych pochodzących z zapożarowanej hałdy przy ul. Magdaleny przekazuję, co następuje:

1. Urząd Miejski w Bytomiu na przestrzeni ostatnich lat kilkakrotnie zlecał przeprowadzenie badania stanu termicznego zapożarowanego zwałowiska odpadów pogórnich w rejonie ulicy Magdaleny w Bytomiu. Do badań wykorzystywano między innymi metody fotogrametrycznego nalotu termowizyjnego z kamerą z podwójnym obiektywem – IR + RGB, pozwalające zbadać między innymi stan wnętrza hałdy oraz opracować przestrzenny model obejmujący teren. Zlecone opracowania obrazują aktualny w danym momencie stan zapożarowania tj. jego zasięg, temperatury, stężenia gazów (we wnętrzu zwałowiska). Nie były one jednak jednoznacznie ukierunkowane na interpretację oddziaływania zapożarowanej hałdy na jakość powietrza i zdrowie. Niemniej informacje w nich zawarte pozwalają na wyciągnięcie wniosków w wskazanym zakresie, dotyczących możliwości wystąpienia potencjalnych zagrożeń.

2. Wydział Inżynierii Środowiska Urzędu Miejskiego prowadzi cykliczne badania stanu jakości powietrza za pomocą mobilnego laboratorium badawczego oraz sprawdza sytuację termiczną za pomocą drona wyposażonego w kamerę termowizyjną. Ostatnia kontrola miała miejsce w dniu 30 lipca br. i wykazała wysoką uciążliwość odorową na terenie hałdy oraz aktywność termiczną terenu z największą intensywnością po stronie Radzionkowa. Stężenia zanieczyszczeń

gazowych m.in. formaldehydu i chlorowodoru na terenie zapożarowanej hałdy przekraczały wartości określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, jednak na terenie będącego w bezpośrednim sąsiedztwie centrum handlowego M1, pomimo dalej wyczuwalnej woni palącej się hałdy, stężenia ww. gazów nie przekraczały już progu określonego w rozporządzeniu. Nieprzyjemny zapach wynika z palących się podpowierzchniowo odpadów pogórnich m.in. taśm, przewodów i innych palnych części. Formaldehyd (CH_2O) ma charakterystyczny, mocny i drażniący zapach, który można opisać jako ostry, chemiczny i nieprzyjemny. Często przypomina zapach zgniłych, mokrych papierów lub mocno chemicznych substancji. Ze względu na jego drażniący aromat, wiele osób odczuwa go jako nieprzyjemny i ostro drażniący w nosie. Natomiast chlorowódz (kwas solny, HCl) ma charakterystyczny ostry, drażniący zapach. Jest to silnie kwaśny, nieprzyjemny aromat, który przypomina intensywny, drażniący odór związany z kwasem solnym. Dodatkowo uprzejmie informuję, że teren miasta Bytomia objęty jest monitoringiem jakości powietrza prowadzonym za pomocą sieci tzw. ekosłupków, zainstalowanych w ramach działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji. Bieżące dane z czujników dostępne są publicznie na stronie: <https://pec.bytom.pl/aktualnosci/alarm-smogowy>.

3. Działania podejmowane w celu wygaszenia hałdy, a co się z tym wiąże ograniczenia emisji szkodliwych substancji, to między innymi kilkakrotnie zlecenie na przestrzeni ostatnich lat przeprowadzenia badania stanu termicznego zapożarowanego zwałowiska odpadów pogórnich w rejonie ulicy Magdaleny w Bytomiu, które należy uznać za formę monitoringu oraz źródło informacji koniecznej do planowania dalszych działań. Gmina ubiegała się kilkakrotnie o pozyskanie funduszy zewnętrznych na likwidację zjawisk termicznych zachodzących w przedmiotowym zwałowisku ze względu na bardzo duży koszt takiego działania szacowany na kilkadziesiąt milionów złotych. Wnioskowano o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Nie udało się pozyskać dofinansowania z wskazanej instytucji, bowiem NFOŚiGW odmówił przyznania środków. Przeprowadzono również w latach 2021 - 2022 „Dialog Techniczny”, w sprawie ustalenia zasad przeprowadzania wstępnych konsultacji rynkowych, poprzedzających planowane postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w Urzędzie Miejskim w Bytomiu, w trakcie którego potencjalni wykonawcy prezentowali swoje technologie oraz szacowanie kosztów przeprowadzenia procesu. Propozycje obejmowały między innymi rozebranie całości obszaru w zamian za wartość wydobytego kruszywa, realizację gaszenia w zamian za prawo własności terenu, do komercyjnej usługi gaszenia zwałowiska z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. W trakcie konsultacji wskazano, że dwoma podstawowymi problemami na terenie hałdy jest złożona struktura właścicielska oraz trudność w uzyskaniu decyzji na przetwarzanie odpadów na wskazanym terenie, co jest konieczne do przeprowadzenia takich prac.

W 2025 roku Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę w tut. Urzędzie Miejskim oraz Bytomskim Przedsiębiorstwie Komunalnym Sp. z o. o. (obecnie Bytomskie Wodociągi Sp. z o. o.) pn.: „Działania na rzecz likwidacji zapożarowania hałdy przy ul. Magdaleny w Bytomiu”. W wystąpieniach pokontrolnych na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Podjęcie działań mających na celu ujęcie terenu zwału nr 4 i terenów przyległych w wykazie wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, o których mowa w art. 2 ust. 7 ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych oraz kontynuowanie działań mających na celu likwidację zagrożenia wynikającego z zapożarowania hałdy zlokalizowanej przy ul. Magdaleny w Bytomiu.

Wobec powyższego Gmina zamierza podjąć działania mające na celu ujęcie przedmiotowego zwału i terenów przyległych w wykazie wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, o których mowa w art. 2 ust. 7 ustawy z 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, które może umożliwić uzyskanie dostępu do dedykowanych form wsparcia. Jednak ww. ustawa określa tylko pięć wielkoobszarowych terenów, dla których konieczne jest podjęcie działań związanych z poprawą stanu środowiska i są to : Tereny Zakładów Chemicznych "Zachem" w Bydgoszczy, Tereny Zakładów Chemicznych "Organika-Azot" w Jaworznie, Tereny Zakładów Chemicznych "Tarnowskie Góry" w Tarnowskich Górach, Tereny Zakładów Przemysłu Barwników "Boruta" w Zgierzu oraz Tereny Zakładów Włókien Chemicznych "Wistom" w Tomaszowie Mazowieckim.

4. Miasto jest w stałym kontakcie z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz zgłasza problemy dotyczące emisji zanieczyszczeń i uciążliwości zapachowych, które mogą być szkodliwe dla zdrowia mieszkańców naszego miasta.

Do wiadomości:

1. Kancelaria Rady Miejskiej – w miejscu,
2. AS – a/a.

Oprac.: E Szydło
5 sierpnia 2025 r.

MDok: 5705/07/2025